

ERDÉLYI GAZDA

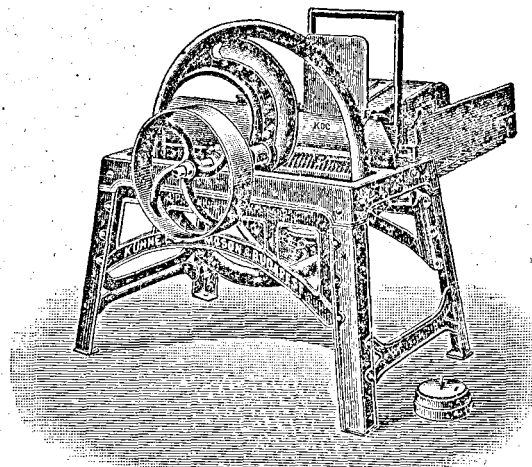
XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. DECEMBER 6.

49. SZÁM.

Idénygépek: Szecskavágók, répavágók, hengeres és tárcsás darálók, tengerimorzsolók ^{kézi- és erőhajtásra,} olajpogácsatorók, gyökmosógépek, takarmányfüllesztők stb. ::

„RÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSON.**

Főraktár:

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: **Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.**

Teljes

Takarmánykészítő berendezések és tejgazdasági felszerelések.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától

kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

2769

**Zsákot,
Zsineget,**

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

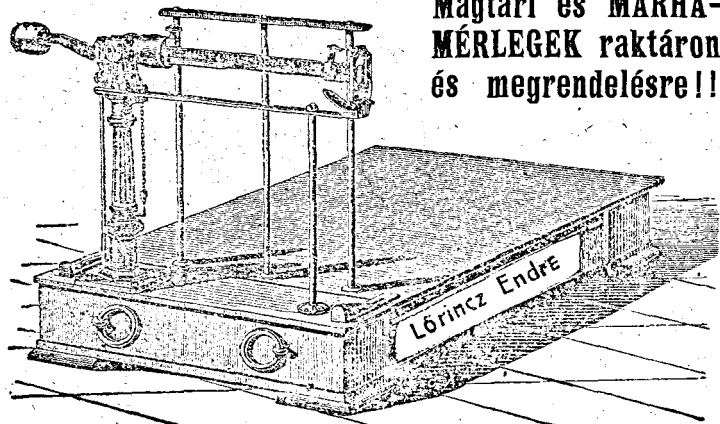
**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
Intézet** Kérjen ajánlatot

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

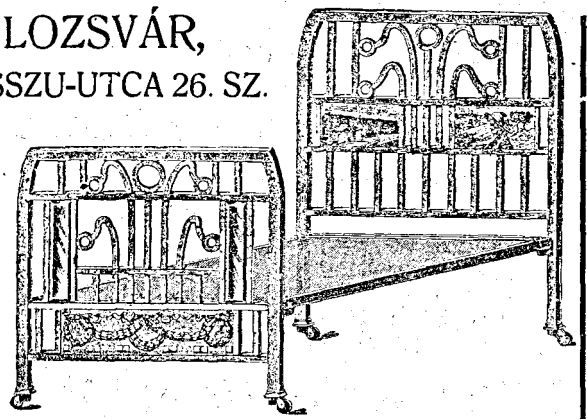
3111

**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kór-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóknak, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrácok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítések
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vaságyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-
szere. A Borolin a fájdalmakat
azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbaüveg 50 fillér.

KERESEK

egy ügyes, a gazdaság
minden ágazatában jártas

ISPÁNT.

Levélcím: **Nagy Dénes** föld-
birtokos Torda. (Torda-Aranyos vármegye)

Az ördögösi gazdaságban eladó

170 darab fiatal fehér
raczka tenyész juh.

Levélcím:

NAGY DÉNES földbirtokos,
Torda. (Torda-Aranyos megye.)

A KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüszete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302.692. korona 10 fillér.

gazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös ka ma
tozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.
Leszámítol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapíro-
kat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönö-
ket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok
vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.
Díjmentesen bevált szelvényeket és átvész megőrzés végett értékpapírokat, betéti
könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt
csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek
mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

1000 holdas bérleti gazdaság

k e r e s

intenzív, jó gyakorlatu, lehetőleg kis
családu nős egyént fix fizetéssel és
conventioval,

ki a gazdaság összes miveleteit érti.

Előnyben ki szöllőt és komlót is ke-
zelt. Ajánlatoknál csakis bizonyítvány-
másolat csatolandó. Igények megjelö-
lendők. Értekezni

3149

Fried Lipót és Ármin bérlőkkel, Tövösen.

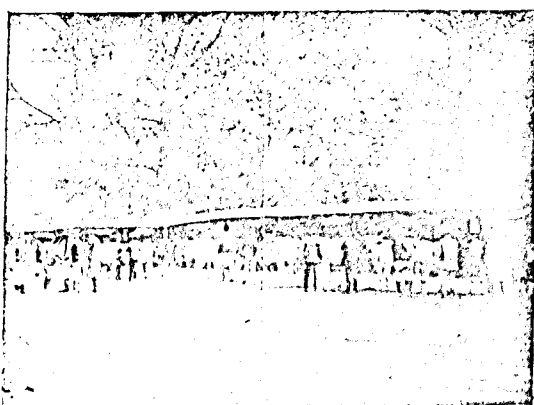
Eladó

400 darab tenyész-juh,
18 darab erdélyi fejős
fajtehén borjúkkal,
4 tarka, 2 fehér bika és
32 db fiatal jármas fehér ökör.

Cim: **Petri Zsigmond,**
Kolozs-Borsán.

3151

Magyar erdélyi fajta ökörtinókat 1-4 éves korig, igás-ökröket,
és 4-6 éves bival-ökröket **s ü r g ó s e n**

keresünk megvételre.

Ajánlatokat kor, súly es ár megjelö-
lésével (legalább 10 darabot kitevő
mennyiségről) kérünk az

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár címen -- küldeni.

3035

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A termelő és a fogyasztó közötti távolság problémája. Tokaji László	467
Az őszi és téli szántások. Tóth Lajos	468
Kormányintézkedések	468
Vegyes közlemények	468
Hirdetések.	

A termelő és a fogyasztó közötti távolság problémája.

Irta: Tokaji László.

Valamikor réges-régen, az őskorban, a klasszikusok aetas aureájában, ez a távolság — csak egy lépés volt. A termelő és a fogyasztó — egymással közvetlenül érintkezett. A termelőnek volt búza-szeme, gyümölcse, vagy marhája. A fogyasztónak volt ékszer csecsebecséje, vagy primitív köfegyvere. Ezeket szépen kicserélték egymással — és el volt intézve a termelés és fogyasztás egymáshoz viszonyának, a forgalom lebonyolításának kérdése.

Ma — a pénz nevű csere-eszköz, a feldolgozó ipar és a személyes közvetítő kereskedelem aranykorában — ez egy kissé másképpen történik.

Ma a régi két rend közé még más kettő ékelődött, ilyenformán:

Legszélen van a termelő. Közbeli a közvetítő kereskedelem és a feldolgozó ipar. A másik szélen a fogyasztó. A két szélső rétegből él a két közbelső. Szegyen arra, aki azt mondja, hogy ezen új rétegek haszontalanok, vagy feleslegesek volnának. Ezt senki sem mondja. De mindennek mértéke van és határa van. És amikor az egyesek, vagy valamely osztályok a mértékeket nem kellően respektálják, akkor ideje van a szabályozásnak, sőt: a megrendszabályozásnak!

A monarchia hadserege naponta elfogyaszt — konzervben és vágó-állatban — kb. 5000 darab ökröt. Ezért az ökrért kapott a tenyésztő kisgazda a piaci vásárokon augusztus—október hónapokban: 60—70 fillért, élősúly kg.-onként. Ma kap: 80—85 fillért. Hogy a

hadvezetőség mennyit fizetett akkor és mennyit fizet ma a nagyban szállító vállalkozónak, azt nem írom ide most (csak majd a háboru után), mert... mert.

Az illetékesek amugy is tudják. Hogy egyébként a rendes helyi fogyasztásban is az állatárak és a husárok között mekkora illetéktelen „spannung” van, azt is mindnyájan érezzük.

Ugyancsak szép magasságu spannungok vannak a hadseregnek szállított burgonyánál és szénánál is — mind a közvetítő kereskedelem javára, a termelő és fogyasztó kárára. Talán valamikor jön idő, amikor ezekről is megírhatjuk a ténybeli és számbeli adatokat.

Íróasztalomon előttem mosolyog három, már kicsinységénél fogva is igen kedves objektum; piros, fehér és sárgából összetett gyönyörű színű kis holmik. A városi publikumnak régi, jó ismerősei, amelyek azonban az idők teltevel nem hogy öregednének, hanem inkább fiatalodnak, egyre kisebbek és kisebbek lesznek. Egy vizes-zsemle, egy császár-zsemle és egy egészen fogytán levő hold karcuságú kifli — a három asztaldisz. Súlyuk, fél grammig pontos levélmérlegem lemérve: 45, 21 és 19 gramm! Vagyis: a császár-zsemle és a kifli, melyek állítólag tejjel sütődnek, a súlya körülbelül akkora, mint egy rendes írópapírra irt és könnyű borítékba tett levélnek. A kiflit tehát a jó m. kir. posta vidékre elszállíthatná 10 fillérért, a császárt pedig, mert 20 gr.-on felül van, 20 fillérért. A vizes-zsemle, melyben a víz is jókora nehézséget képvisel, már fölért súlyban egy szerelmes epistolával, amelyben egy kabinet-fénykép is nagyon.

És az ára mindháromnak egyformán 4—4 fillér.

A 0-ás lisztből sült kenyér kilogrammja: 64 fillér, az 1-esből sülté: 60 fillér, a félbarnáé: 56 fillér, az egész barnáé: 52 fillér.

A vízzel készült fajtákból leszámítva a bennük levő és a ma még kincses Kolozsváron is majdnem ingyenbe számítható víz % súlyát, a következő épületes adatokat kapjuk:

A tisztés sütőipar feldolgozott állapotban értékesíti

- 1., a 0-ás liszt métermázsáját az egészen fehér kenyér utján 85 K-val,
- 2., ugyanazt a császár-zsemleiben 190 „
- 3., ugyanazt a kifliben 210 „
- 4., az 1-es lisztet a kenyérben 80 „
- 5., az 1-es lisztet a vizes-zsemleiben 111 „
- 6., a közönséges házi lisztet a félbarna kenyérben 75 „
- 7., a gyengébb búzából őrölt és szítálatlan lisztet az egész barnában 70 „

A búza ára métermázsánként 40—42 korona. Egy métermázsas búzát pedig az Oltyán polgártársunk helybeli vizimalma még tavaly egy koronáért őrölt meg.

Most már kombinálj, kedves termelő és fogyasztó: vajjon mi lehet az oka annak, hogy ugyanazért az 1 métermázsas áruért, amit az egyik produkál és a másik elfogyaszt: a termelő átlag 41 koronát kap és a fogyasztó átlag 117 koronát fizet? . . .

Hja, persze, közből vannak: először a szenál, azután a kis gabonakereskedő, a nagy terményüzleti cég, még tovább a malomügynek, a nagy malmok és végül a pék.

De hát, Istenem, ha a termelőnek elég a 41 korona, akkor minek és mi címen akar a többi 80-at? Hisz a termelő közönség numerikus száma több mint tízszeresen felülmúlja az összes közvetítők és feldolgozók számát!

Nem tudom, hogy vajjon az árak maximálása ezuttal közelebb fogja-e vinni a megoldáshoz ezt az örök problémát. A historiai multban tett hasonló kísérletek nem váltak be. Talán most beválnak. Kí tudja?

Megcsináljuk, mert jobbat nem tudunk. Hogy mi lesz azután, ha nem sikerül?

Azt csak a Mindenható tudja.

Mezőgazdák ZUHATAG KUTJA.

Serleges rendszer cső és gummi nélkül.

Minden eddigi rendszert fölülmul

Minthogy az amerikai gépek behozatala a háborus viszonyok folytán teljesen bizonytalan, szerezzé be mindenki szükségletét a még raktáron levő készletből. Rendelje meg tehát már most az

Adriance fűkaszalókat és aratógépeket, valamint

Deere-féle tárcsásboronákat és tengeriültetőket.

Magyarországi vezérképviselőt:

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehéremű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehéremű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipke-függönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

Az őszi és téli szántások.

A jelen viszonyok között kétszeres gondja van a gazdának, ha azt akarja elérni, hogy szántóföldjét jó megmunkálásban részesítse. Az idén igen sok gazda megelőlegezik azzal, ha igáserejével elvégezheti az őszi vetéseket és betakaríthatja terményeit. Hogy a tavasziak alá szükséges őszi mélyszántást is elvégezzék, erre még azok sem gondolnak, akiknek módjukban áll végezni.

Már pedig az őszi mélyszántást elmulasztani mindenkor vétkes könnyelműség és erre felhívni gazdáink figyelmét mostan különösen szükségesnek vélem.

Az őszi mélyszántás előnyei sokfélék és pénzben kifejezve mindenkor bőven megtérülnek, sőt busásan kamatoznak a vele járó költségek. A haszon a jóval nagyobb és biztosabb termésben nyilvánul. Ugyanis a mélyen megforgatott és átmunkált talajban a mélyebb részekben levő nyers tápanyagok a tél folyamán olyanná alakulnak át, hogy azt a növény fejlődése idején könnyen felveheti s így több tápanyaghoz juthat.

A növénynek nagyobb tápanyaggyűjtő képessége mellett még világosabban szól az a körülmény, hogy a mélyen felszántott földben a növény gyökerei könnyen tudnak mélyre hatolni, az egész gyökérzet nagyobb arányokban kifejlődik, amiből önként követhetjük, hogy a növény számára több tápanyagot képes összegyűjteni.

Minthogy a mélyen szántott földben a növény gyökerei mélyre lemehetnek, ez a lehetőség képesíti a növényzetet arra, hogy még hosszantartó szárazság idején is megéljen és fejlődni tudjon. Ez pedig igen lényeges körülmény, főképp kapás és takarmánynövényeknél, melyek mint tudjuk, gyakran szenvednek a nyári szárazságtól éppen olyankor, amikor fejlődésük megakadása leginkább hátrányos. Az őszi-mélyszántás a szárazság elleni küzdelemben az által is biztosítja a növényzet erőteljesebb fejlődését, hogy az ősszel mélyen felszántott talajba az eső és téli hóviz beszívárog, a szántott rétegben mintegy elraktározódik. Már most nyár folyamán, ha gyakori kapálással porhanyón tartjuk a talaj felületét, amelylyel megakadályozzuk a télen felhalmozódott víz gyors elpárolgását, ezen vízmennyiség száraz időjárásakor eléggé pótolja az esőhiányt.

Mindezekről az előnyöktől elesünk akkor, ha talajunkat nem részesítjük az őszi mélyszántásban. A növénynek kevesebb felvehető tápanyag áll rendelkezé-

sére, gyökere nem mehet le mélyen a talajba s így a növény fejlődése is bizonytalanabb, a szárazságot hamar megérzi, tehát mindenképpen kevesebb lesz a termésünk. Különösen a nyári szárazságtól szenved hamar a növényzet, ha a talaj nem részesült őszi mélyszántásban. Ennek legszembetűnőbb bizonyítékát látjuk pl. a tengerinél, ha a nagyobb birtokok okszerűen mivel tengeriföldjét összehasonlítjuk a kisgazdáknak gyakran rosszul megmunkált tengeri földjével. Az előbbin a növényzet tartós szárazság idején is üdezőld marad és erőteljesen tovább fejlődik, míg az utóbbin csakhamar sárgulni kezd, fomnyadt lesz és végeredményben erről alig kapunk termést. Mindez az őszi mélyszántáson mulik, melyet tehát azért sem szabad elmulasztanunk, mert nálunk a nyári szárazság gyakori jelenség.

Hogy pénzben kifejezve mi az értéke egy hold őszi mélyszántásnak, az a helyi viszonyoktól és a növényfajától függ. Üzemtani számítások eredménye szerint felvehetünk átlag 100 korona értéket, a melynél azonban helyenként több is lehet ez az érték. Az értéket az a terméstmennyiség adja meg, mely az őszi mélyszántásban nem részesült. Az ez irányú kísérletek eredménye széles határok között mozog, de kivétel nélkül minden egyes kísérletnél a terméstmennyiség nagyon meghaladta az őszi mélyszántást. A sok adat közül példaképpen a tengerinél mutatkozott 3-8 métermázsa, a burgonyánál 10-24 métermázsa, a takarmányrépánál 30-150 métermázsa terméstmennyiség. Ha számításba vesszük ezen terméstmennyiségek piaci árát, azonnal megtudjuk az őszi mélyszántás értékét, illetve a veszteséget, amit elmulasztása okoz.

Az őszi mélyszántást keresztülvinni főleg a jelen viszonyok között sok helyen nehezen lehetséges, mert akárhány gazda van, akinek nem áll módjában azonnal pótolni a hadsereg által igénybevett igásállatait. Ám ha már semmiképpen sem áll módunkban ősszel felszántani földjeinket, akkor ne mulasszuk el ugyanezt a munkát megtenni télen, vagy kora tavasszal, ha az idő erre kedvező. A téli és kora tavaszi szántások az őszi mélyszántást még nagyrészt pótolhatják, mert még mindig bőséges csapadéka számíthatunk, mely a felszántott talajban elraktározódik. Nagyis tartassuk szem előtt, hogy télen, illetve kora tavasszal szántassuk fel minden földünket, amit ősszel fel nem szánthattunk. Ne várjuk be tehát a tavaszi vetések idejét, hanem szántassuk mi-

nél előbb és közvetlen a vetés előtt csak fogasoljunk. Különösen vétkes könnyelműség a kapásnövények földjét szántatlanul hagyni egészen a vetés idejéig. A késői szántással ugyanis a nedves talajt a felszínre hozzuk, mely ott hamarosan kiszárad és már nem számíthatunk bőséges csapadéka, mely a vízhiányt a talaj mélyebb rétegeiben pótolhatná.

Az őszi és téli szántások keresztülvételét tehát a fentiek alapján semmiképpen el ne mulasszuk. Ragadjunk meg minden alkalmat, ne sajnáljuk még a pénzáldozatot se. Ugyanis sok gazdában megvan az a hiba, hogy a szükséges igás-munkákat inkább hiányosan végzi el, semhogy ilyenre pénzt adjon ki. Pedig hát ezt is csak úgy kell tekintenünk, mint más egyéb munkát, amit azért vagyunk hajlandók még pénzért is végeztetni, mert tudjuk, hogy az nekünk a termésben bőven megtérül. Ha tehát Péternek kevés az igásereje, fogadja meg Pált, mert ennek esetleg kevesebb a földje, de több az igásállata s így a magán kívül még másnak is szánthat.

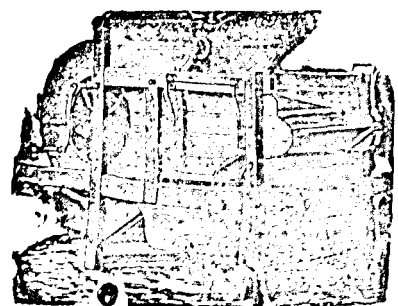
Tóth Lajos.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Sertéshus, szopós bárány és szesz eladás a mezőhegyesi kincstári birtokon. A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtokon eladásra kerül 776 drb. hizott sertés után szár-mazó hus, 400 drb. szopós bárány és 1000 hektóliter contingens finom szesz. Beszerzésre kerül a birtokon 600 métermázsa pörkölt szalonna és a palánkai csikótelep részére 200 métermázsa pörkölt szalonna. A beérkező ajánlatok felől december 14-én délelőtt 11 órakor döntenek a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok igazgatóságánál. Bővebb felvilágosítás a földművelésügyi minisztérium X. főosztályában és a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál nyerhető.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Kedvezményes áru lovak kiosztása. A cs. és kir. hadsereg, valamint a m. kir. honvédség hadi lókorházaiban tartandó selejtezések alkalmával a harctéren megsebesült, illetve megsérült, azonban tenyészeclokra alkalmas kanecák és használati lovak kiszáradt részére igen méltányos áron fognak átengedtetni. Az átadásra kerülő tenyészkanecák átlag ára

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMAR” rostát

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMAR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körút 32.

120 koronában állapított meg, míg a használati lovak egyenként külön megállapítandó, szintén rendkívül méltányos áron fognak a kiscgazdák rendelkezésére bocsájtani.

A lovak szétosztását a vármegyei lótenyésztési bizottság elnöke és a m. kir. gazdasági felügyelő fogják ellenőrizni.

A megvett tenyészkancaikat és használati lovakat az átvétel után ért bármilyen kár az átvevőt terheli s azért sem a cs. és kir. hadügyi, sem pedig a honvéd kincstár semmi néven nevezhető szavatosságot nem vállal.

Az átvett lovakat eladni csak előzetes miniszteri engedély kikérése mellett lehet. Amennyiben gazdatársaink közül egyesek ezen lovakra igényt tartanak, úgy ebbeli szándékukat haladéktalanul közöljék a községi előljáróság útján a főszolgabírói hivatalal.

— **A méhészek feladata a háboruban.** Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető alelnöke lelkes felhívást intézett a magyar méhészekhez, amelyben arra buzdítja őket, hogy a hadbavonult méhésztársaik méhesei körül előforduló teendőkben segídkezzenek. Felkéri továbbá őket, hogy a sebesültek részére küldjenek mézet az Országos Méhészeti Egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.) egy-egy 5 kilogrammos postadobozban ajándékba. A küldeményeket az egyesület elnöksége fogja az egyes kórházak között szétosztani.

— **Dohánytermésünk.** Idei dohánytermésünk mennyiségben és minőségben is jó, közepes. Holdankint átlagban hét métermázsára várható, vagyis az idei összes hazai termés 100.000 métermázsával fogja meghaladni a múlt évi gyöngye termést. Ez a jó eredmény általában a kedvező időjárásnak tudható be, amelyet a kismértékű szárazság és helyenkinti jégverés csak kevéssé befolyásolt. A termelőktől az idei dohánytermést a máskor is szokásos időben, december és január hónapban fogják beváltani.

— **Katonáinknak prémre van szükségük!** A téli hadjárat borzalmaitól a prém és a prémes ruházat óvja meg a legjobban katonáinkat. Aki ilyen prémes ruhához egy darabban prémet ajándékoz, az egy-egy értünk küzdő katonát ment meg a fagyasztó tél borzalmaitól. Halaszthatatlanul sürgős és szent kötelessége tehát mindenkinek, hogy minden darabka nélkülözhető prémjét a téli háború borzalmainak kitétt katonáinknak ajándékozza. A Hadségélyező hivatal erre a célra köszönettel fogad mindenféle prémet, nyul, házinyul, vad és bármilyen bőrt, kidolgozott vagy nyers állapotban, továbbá bármiféle prém- és szőrmeruhákat használt és új állapotban stb. Akinek ilyen bőrei, prémjei és szőrmei vannak, az küldje el azonnal a Hadségélyező hivatal-

nak (Budapest, IV., Váci-utca 38.). A posta az ilyen küldeményeket teljesen díjtalanul szállítja.

Az Erdélyi Gazda hirdetési díjai és feltételei.

(Gazdák részére.)

Lapunk hirdetési megrendeléseket — tekintettel a rendkívüli viszonyokra — mostantól kezdve gazdáktól is **csak előre való fizetés mellett** fogadhat el. Erre való tekintettel az alábbiakban közzétesszük a gyakrabban előjehető hirdetési alakok és nagyságok közlési díjait és kérjük gazdatársainkat, hogy ezen közlésünket kivágva, vagy a lappal együtt **őrizzék meg, tartsák kézükben** és alkalom esetén ahhoz alkalmazkodva tegyék meg hirdetési rendelkezéseiket.

Hirdetési áraink

gazdák részére a következők:

1., 40 □ cm. nagyságú hirdetés, kb. 20 szóig (mint jelen számban a Nagy Dénes-féle hirdetés):

1-szeri közlésének ára:	3 korona,
3-szori " " "	6 " "
6-szori " " "	10 " "
12-szeri " " "	18 " "

2., 80 □ cm. nagyságú hirdetés, kb. 40 szóig (mint a Lutz Ede és Társa-féle hirdetés):

1-szeri közlésének ára:	4 korona,
3-szori " " "	10 " "
6-szori " " "	18 " "
12-szeri " " "	34 " "

3., 120 □ cm. nagyságú hirdetés, kb. 60 szóig (mint a Matutsek József-féle hirdetés):

1-szeri közlésének ára:	5 korona,
3-szori " " "	13 " "
6-szori " " "	24 " "
12-szeri " " "	42 " "

4., 160 □ cm. nagyságú hirdetés, kb. 80 szóig (mint a 2., alattinak kétszeres nagysága):

1-szeri közlésének ára:	6 korona,
3-szori " " "	16 " "
6-szori " " "	30 " "
12-szeri " " "	56 " "

5., 240 □ cm. nagyságú hirdetés, kb. 120 szóig (mint a 3., alattinak kétszeres nagysága):

1-szeri közlésének ára:	8 korona,
3-szori " " "	22 " "
6-szori " " "	40 " "
12-szeri " " "	76 " "

Hirdetési díj és szöveg minden számhoz legkésőbb **pénteken délig** a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **A háború és a husfogyasztás.** Vitéz hadseregünk akadályt nem ismerve halad előre. A nagy fáradalmakat katonáink elbírják, mert kifünő táplálásban részesülnek. Nálunk nincs is éhező katona, mint az ellenséges hadseregekben s mert éppen katonáink mindenike naponta legalább 40 deka húst fogyaszt, szervezetük a legnagyobb erőmegfeszítésre is képes. Hadseregünk ma legalább ötszörte több marhahúst fogyaszt, mint béke időben, amit Ausztria és Magyarország több mint 15 millió darabot kitevő szarvasmarhaállománya minden károsodás nélkül el is bír, ha mi, itthonmaradottak korlátozzuk marhahus fogyasztásunkat. Hadseregünk már a levesfőzés s könnyebb elkészíthetése miatt sem nélkülözheti a marhahúst, ellenben mi könnyedén, minden hátrány nélkül áttérhetünk a sertés és juhhus fogyasztásra.

— **A francia mezőgazdaság állapotáról** szomorú képet fest Zolla Dániel a francia földművelésügyi kormány központi mezőgazdasági felügyelője a *Revue des Deux Mondes* hasábjain. A beszámoló szerint a hadműveletek színhelyén, Északfranciaországban a buza- és zabtermés jelentékeny részét már nem lehetett betakarítani, ami az egész ország buzatermeléséből legalább 18—20, egész gabonatermeléséből pedig legalább 25 százalékos hiányt jelent. Még rosszabbul áll Franciaország a burgonyatermes tekintetében, mert itt legalább 40 millió métermázsányi veszteséggel kell számolnia, tudniillik ennyit tesz ki a németek által már elfoglalt területek termése. Ugyanczen területek cukorrépa termése meg éppen 116 millió métermázsára becsülhető, ami az egész francia cukorrépa termesztés 80 százaléka. Legkisebb a veszteség — Zolla adatai szerint — vágómarhában, mert a mostani hadszíntér Franciaország vágómarha szükségletének csak mintegy tizedrészét szokta szolgáltatni.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A legnagyobb állami és első díjakkal kitüntetve.

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33

2278 **VII., Gizella-ut 15.**

(Lakás: Stefáni-ut 1. szám.)

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023 Erdélyrészi képviselete, állandó nagy raktára

Babós és Társai vasnagykereskedésben Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

A legelőkelőbb, a legmegbízhatóbb, a legjobban szerkesztett, a legnagyobb terjedelmű, a legfüggetlenebb budapesti napilap

AZ UJSÁG

Munkatársai a magyar zsurnaisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai.
Főszerkesztő: GAJARI ÖDÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . K 32.— | Egy hónapra . K 2-80
Félévre . . K 16.— | Negyedévre . . K 8.—

AZ UJSÁG előfizetői a DIVAT SALON-t negyedévre K 250 kedvezményes áron rendelhetik meg. — AZ UJSÁG karácsonyi számát, mely mindig szenzáció számba megy, megküldjük minden új előfizetőnek is, aki január hó elsejétől számítva már most beküldi az előfizetési összeget. Megrendelési cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII, Rákóczi-ut 54. sz.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Hirdetések felvételnek.

Homlokzatok és belsőhelyiségek

meszelésére

a legjobb és a legtökéletesebb

2767 II.

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:
LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII, ker., Örnagy-u. 4.

ELADÓ

teljesen üzemképes állapotban levő

mezőgazdasági gépek.

3152

Részletezés:

Máv. 8 lóerejű locomobil, cséplő szekrény, vas-kazalozó, Stibor rendszerű körfűrés, tűzfecskendő	6000 kor.
1 drb. Record lóhere cséplő	1200 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 21 soros Viktoria vetőgép	320 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 19 soros Viktoria vetőgép	290 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 17 soros Viktoria vetőgép	260 "
16 drb. Kettőseke, Howarth-féle à 30—	480 "
2 drb. Vasborona, háromtagu à 50—	100 "
1 drb. Aratógép, kévekötős, M ^c Cormick-féle	500 "
3 drb. Szénagyűjtő lógereblye à 70—	210 "
1 drb. Répavágó Hofherr és Sch. féle „TCE“ à 60—	60 "
1 drb. Szelelőrosta	40 "
4 drb. Egytagu fahenger à 15—	45 "
1 drb. Félfedelű sárga kocsi	300 "
1 drb. Nyitott barna kocsi	200 "
1 drb. Lószán	80 "
1 drb. Gyapjufésülő	600 "
1 drb. Szecs kavágó burokkal	100 "
14 drb. Faborona à 10—	140 "

Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítást ad az

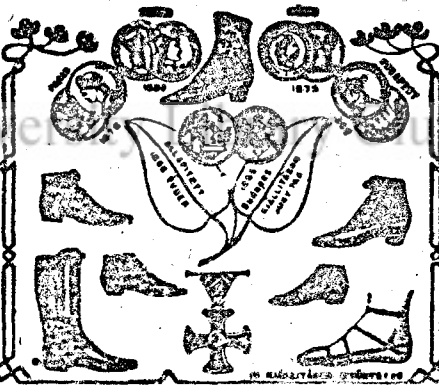
ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

Kolozsvárt, Attila-u. 10. levélileg vagy telefonon (158. sz.)

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű **férfi és női cipőraktárára**

2019

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Birtok haszonbérbeadási hirdetmény.

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége tulajdonát képező Szolnok-Doboka vármegye bethleni járás, Apanagyfalva és Fellak község határában fekvő 17 k. hold 510 □-öl belsőség, 18 k. hold 607 □-öl pusztas szőlő, gyümölcsös és terméketlen, 235 k. hold 1450 □-öl legelő és hegyi kaszáló, 352 k. hold 1317 □-öl szántó, 56 k. hold 1188 □-öl rét, 166 k. hold 486 □-öl erdőből álló birtok megfelelő gazdasági épületekkel ellátva 1915. évi január hó 1-től kezdve 6 évre haszonbérbe adatik.

A feltételek Beke József kincstári ispánnál (Kolozsvár, Bocskay-tér 19. szám, II. emelet) a hivatalos órák alatt megtudhatók, hol is a birtok megtekintése bejelentendő.

3142

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf m. kir. udv. tanácsos.
Igazgatósági elnök: Bárány Lajos, valós. belső titkos tanácsos.

2091

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió kor.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételke mellett: tűz- és robbanási, belőrekes lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású életjáradékokra

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gr. Bethlen Pál igazgató. választm. tag. Bács-Kulai Székula Ákos vezérfelügyelő